

სახელმწიფო შეკვეთის ფორმით.

აშშ-სავით მდიდარ ქვეყანაში მოსახლეობას თვითონ შეუძლია საკუთარი განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის ხარჯების გადახდა, ადამიანისეულ კაპიტალში ინვესტიციების მეტი წილის დაფინანსების განხორციელება. ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობა ბევრად უფრო ღარიბია. ამ პირობებში ადამიანისეულ კაპიტალში ინვესტიციების ორიენტაციის შეცვლა სახელმწიფო დაფინანსებით კერძოთი არა მარტომთელი საუკუნით უკან გადატყორცნის ქვეყანას, არამედ საბოლოოდ ჩამოაცილებს მას მსოფლიო სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის მაგისტრალს.

საწარმოს მართვის ეფექტიანობის განმსაზღვრელი ფაქტორები. საკუთრების განსხვავებული ფორმების დროს მეურნეობრიობის ეფექტიანობა საკუთრების განკარგვის დონეზე მუდგანდება. მესაკუთრეს შეუძლია თვითონ მართოს საკუთრების ობიექტები, თუკი მათი მასშტაბები ძალიან დიდი არაა. საკუთრების მფლობელისა და მისი განმკარგავის ინტერესების დამთხვევა მხოლოდ მცირე და საშუალო საწარმოს დონეზეა შესაძლებელი. მსხვილი და ზემსხვილი საწარმოების შემთხვევაში გარდაუვალია მესაკუთრისა და მმართველ-განმკარგავის გამიჯვნა, აუცილებელი ხდება დაქირავებული ადმინისტრაციის გამოყენება. ერთ შემთხვევაში მათ დაიქირავენ სახელმწიფო, სხვა შემთხვევებში – კერძო მფლობელები. ამასთან, საწარმოს მართვის ეფექტიანობა დამოკიდებული არ

არის იმაზე, ვინ დაიქირავა ადმინისტრაცია – სახელმწიფომ თუ კერძო პირების ჯგუფმა. ამ ეფექტიანობას განსაზღვრავს: **მმართველური კადრების შერჩევა; საწარმოს მართვის სისტემის ორგანიზაცია ადმინისტრაციულ-მმართველური პერსონალის შიგნით ფუნქციების განაწილება; მმართველური კადრების მატერიალური სტიმულირების დონე და სისტემა მმართველური შრომის შედეგებზე მატერიალური პასუხისმგებლობის დონესთან და წესთან ერთად; საწარმოს როგორც იურიდიული პირისთვის მინიჭებული უფლებები; საწარმოო და არასაწარმოო სფეროს საწარმოსა და სხვა ეკონომიკურ სუბიექტებს შორის ეკონომიკურ ურთიერთობათა მარეგულირებელი სამეურნეო მექანიზმი; ფინანსური სისტემა, დაბეგვრის დონე და წესი; საბაჟოს წესები და მოსაკრებლები; სახელმწიფოს ფულადი სისტემა და უცხოურ ვალუტებთან ეროვნული ფულის კორესპონდირების ხასიათი; საზოგადოების საბანკო სისტემა და კრედიტის ხასიათი, საბანკო პროცენტის დონე; ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირების მეთოდები და ფორმები.**

ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი ფაქტორი ერთნაირად შეიძლება იყოს ორგანიზებული როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო საწარმოს მიერ. ეს იმას არ ნიშნავს, რომ პრინციპული მნიშვნელობა არ ჰქონდეს მეურნეობრიობის ობიექტებზე საკუთრების ფორმას. საუბარია მხოლოდ იმაზე, რომ სწორედ საკუთრე-

ბის ურთიერთობათა სტრუქტურის ერთ-ერთ ელემენტში, კერძოდ, მისი ობიექტების გამგებლობაში, საკუთრების ფორმა არსებით როლს არ ასრულებს. რაც შეეხება მითვისებისა და ფლობის დონეს, აქ საკუთრების ფორმას პრინციპული მნიშვნელობა აქვს.

ჩვენი მოსაზრებით, სახელმწიფო საკუთრების ფაქტიური პრივატიზების მართვა უნდა განხორციელდეს სახელმწიფოს მიერ დაქირავებული ადმინისტრაციის მიერ, და კიდევ ერთი, საჭიროა სახელმწიფო მკაცრად აკონტროლებდეს კერძო საკუთრების მართვას სხვადასხვა პარამეტრის მიხედვით, კერძოდ, პროდუქციის ხარისხისა და უსაფრთხოების კონტროლს, ეკოლოგიური ნორმების შრომის დაცვის ნორმატივებისა და მინიმალური სოციალური გარანტიების დაცვას, საბუღალტრო აღრიცხვის წესებს, ამორტიზაციის ნორმებისა და დაბეგვრის წესის დადგენას. მეტისმეტი გადასახადებით სახელმწიფოს შეუძლია გაალატაკოს ნებისმიერი კერძო საწარმო, შემდეგ კი ვალების გამო მოახდინოს მისი ექსპროპრიაცია, თუკი საჭიროების შემთხვევაში მას არ შეუძლია ან არ სურს მისი ნაციონალიზება გამოსყიდვით.

ეფექტიანი მართვის (საწარმოს ქმედითი მმართველური გუნდის) ძიება რთული, მრავალდონიანი და მრავალნაზნაგოვანი პრობლემაა. მისი გადაწყვეტა მხოლოდ თანდათანობით, ნაბიჯ-ნაბიჯ არის შესაძლებელი, როცა აუცილებელია საქმეში ახალ-ახალი მმართველების გამოცდა, მით უფრო, თუკი მათ სახელმწიფო საწარმოს პრივატიზების პრეტენზია აქვთ. ამგვარ მიდგომას არაფერი აქვს საერთო გამაღებელი პრივატიზაციის კამპანიასთან, როდესაც საწარმოებს შემთხვევით ადამიანებზე ყიდიან ჩალის ფასად.

ჩატარებული პრივატიზაციის მომხრეები ამჟამად იყენებენ იმ არგუმენტს, რომ ქვეყნის თანამედროვე ეკონომიკაში პრივატიზებული საწარმოების რენტაბელობა სახელმწიფო საწარმოთა რენტაბელობზე უფრო მაღალია. ამას შემდეგნაირად შეგვიძლია ვუპასუხოთ: დიახ, პრივატიზებული საწარმოთა რენტაბელობა ბევრად აჭარბებს სახელმწიფო საწარმოთა რენტაბელობას. და ეს მაშინ, როდესაც პირველ რიგში,

ხდებოდა ყველაზე უფრო რენტაბელური და კერძო მფლობელების პოზიციებიდან მომგებიანი სანარმოების პრივატიზება. სახელმწიფო საკუთრებაში რჩებოდა არსებითად სახელმწიფო შეკვეთაზე მომუშავე სანარმოები (უპირველეს ყოვლისა, თავდაცვის სფეროს სანარმოები). სახელმწიფო სანარმოები იძულებული ხდებიან მაღალი პროცენტებით აიღონ კომერციული ბანკების სესხები, რაც მნიშვნელოვნად აქვეითებს მათი რენტაბელობის დონეს. თუ ერთმანეთს შევადარებთ ერთი და იმავე სანარმოების რეალურ (დეფლირებულ) რენტაბელობას, ისევე, როგორც მათი საქმიანობის სხვა ფინანსურსა თუ ნატურალურ (ფიზიკურ) მაჩვენებლებს პრივატიზებამდე და პრივატიზების შემდეგ, უმრავლეს შემთხვევებში თვალში საცემია, რომ ვითარება პრივატიზებული სანარმოების სასარგებლოდ არ მეტყველებს.

პრივატიზირების აქსიომები არ ნიშნავს საკუთრების კერძო ფორმისა და პრივატიზაციის პროცესის მიზანშეწონილობის უარყოფას. მაგრამ პრივატიზება ცოტა სხვაგვარად იყო საჭირო და არც ასე სწრაფი ტემპებით. ჩვენი აზრით, აუცილებელი იყო შემდეგი პირობების დაცვა:

1. საპრივატიზებო სანარმოს ფასი მის საბალანსო ლირებულებაზე (ცვეთის გათვალისწინებით) ნაკლები არ უნდა იყოს და ინფლაციასაც სრულად ასახავდეს (ინდექსაციის გზით). თუკი ვერ ხერხდება ამგვარ

რი ფასით მყიდველის პოვნა, ეს იმას ნიშნავს, რომ სანარმო საკმარისად მიმზიდველი არ არის, ამიტომ ის ნინასნარ უნდა გაჯანსაღდეს ეკონომიკურად, რასაც სახელმწიფო ყოველმხრივ უნდა უჭერდეს მხარს;

2. მასირებული პრივატიზაციის და ფულის მასის ხელოვნურად შეკუმშვის დროს (მშპ-ის 10-13%-მდე, როცა მისი ნორმალური დონე დაახლოებით 80%-ია), არნახულად დეფორმირდება მოთხოვნისა და მოწოდების თანაფარდობის განმსაზღვრელი სანყისი პირობები. ამის გამო სანარმოს საბაზრო ფასი მეტისმეტად შორსაა მისი რეალური სიდიდისგან. ნარმოვიდგინოთ ამგვარი ჰიპოთეზური ვითარება: აშშ-ში ყველა სანარმო სახელმწიფოს საკუთრებაში იმყოფება და სახელმწიფომ გადანყვიტა მათი პრივატიზება დაახლოებით 5 წლის განმავლობაში. ამავე დროს, მან ნინასნარ, მარტო ერთი წლის მანძილზე, 26-ჯერ გაზარდა სამომხმარებლო ფასები და ამით გააუფასურა დოლარი. შემდეგ, ინფლაციასთან ბრძოლის პროცესში, სახელმწიფო მშპ-ის 10%-მდე შეკვეცავდა ფულის მასას, რის შემდეგაც აუქციონზე დაიწყებოდა ყველა სანარმოს გაყიდვა. რა დონის ფასები ჩამოყალიბდებოდა ასეთ სანარმოებში? საფიქრებელია, რომ ეს იქნებოდა ნორმალურ პირობებში არსებული ფასების 1/100 ან 1/1000. ასეთ ჰიპოთეზურ ვითარებაში სანარმოები გაიყიდებოდა მოთხოვნისა და მიწოდების თანაფარდობის საფუძ-

ველზე. მაგრამ ასეთნაირად მიღებული ფასები არ შეიძლება სანარმოს ნორმალურ ფასად მივიჩნიოთ იმის მიუხედავად, რომ იგი მოთხოვნის გავლენითაა ჩამოყალიბებული. სწორედ ასე მოხდა რუსეთში. ამის გამეორება ჩვენთან არაფრით არ უნდა დაეუშვათ. ამიტომ ქვეყნის ეკონომიკის თანამედროვე პირობებში დასაშვებად არ გვესახება სანარმოთა გაყიდვა მოთხოვნისა და მიწოდების საფუძველზე, მათ შორის – აუქციონის ფორმითაც. ამგვარი შეზღუდვა მანამდე უნდა მოქმედებდეს, ვიდრე ეკონომიკა მთლიანად არ დაძლევეს ღრმა და გაჭიანურებულ კრიზისს;

3. პრივატიზებულ სახელმწიფო ქონებაზე ფასების ხელოვნურად დანევის აღკვეთის მიზნით მიზანშეწონილია კანონმდებლობით დავანესოთ ნორმატივი, საორიენტაციოდ – მშპ-ის 2%, რომლის ფარგლებშიც ნებადართული უნდა იყოს პრივატიზაცია (ამავე დროს, ფასები საბალანსო შეფასებაზე ნაკლები არ უნდა იყოს და ითვალისწინებდეს ინფლაციის სრულად ინდექსირებას);

4. პრივატიზაციას, როგორც წესი, წინ უნდა უძღოდეს იჯარა და საიჯარო გადასახადების ჩარიცხვა სანარმოს საკუთრებაში გამოსყიდვის ანგარიშზე. იჯარის დროს განმავლობაში სანარმოს მომავალმა მფლობელმა სამეურნეო საქმიანობის შედეგებით უნდა დაამტკიცოს, რომ იგი ეფექტიანი მესაკუთრე იქნება;

5. საკუთრების ზემოაღნიშნული ფორმების ურთიერთმიმართების პრინციპებიდან გამომდინარე აუცილებელია საკანონმდებლო წესით გაფართოვდეს როგორც არასაპრივატიზებო სანარმოების, ისე იმ სანარმოთა ნუსხა, რომლებშიც ნებისმიერ სამეურნეო გადანყვიტებაზე სახელმწიფოს ვეტოს უფლება ექნება;

6. წინათ პრივატიზებული სანარმოებისათვის აუცილებელია სპეციალური საპრივატიზებო გადასახადის შემოღება. მათი ოდენობა სანარმოს ქონების საბალანსო შეფასებასა და სახელმწიფოსთვის სანარმოში გადახდილი თანხის სიდიდეს შორის სხვაობის ტოლი უნდა იყოს (ინფლაციის სრული ინდექსირებით). ამ დროს წლიურად გადასახდელ თანხას განსაზღვრავენ

მიღებული სხვაობის 5-ზე გაყოფით (ე.ი. იმ წლების რაოდენობას, რომელთა მანძილზე დაჩქარებული პრივატიზება ხდებოდა);

7. იმ პრივატიზებულმა საწარმოებმა, რომლებიც მეურნეობრიობის მაღალ ეფექტიანობას უზრუნველყოფენ, შეღავათები უნდა მიიღონ საპრივატიზებო გადასახადის გადახდაში:

ა) გადასახადი საწარმოს იმ მოგების 50%-ის ფარგლებშია, რომლებიც სხვა გადასახდელებისა და ვალდებულებების გადახდის შემდეგ რჩება;

ბ) საწარმოში რეალური ინვესტირებისათვის მოგების გამოყენების შემთხვევაში მოგების შესაბამისი ნაწილი თავისუფლდება დაბეგვრისგან;

გ) ყველა იმ გადასახადს, რომლებიც ბიუჯეტში შეაქვთ და რომელთა სიდიდეც აჭარბებს საწარმოს დაბეგვრის საშუალო დონეს, რიცხავენ სახელმწიფოსგან საწარმოს გამოსყიდვის ანგარიშში;

დ) სპეციალურ საპრივატიზებო გადასახადში შეღავათების მისაღებად საკმარისი მეურნეობრიობის ეფექტიანი დონე მიზანშეწონილია განისაზღვროს წლის განმავლობაში წარმოების რეალური მოცულობის მატების დონის სახით, საორიენტაციოდ – 10% წელიწადში (ვარდნის შემდეგ წარმოების წინანდელ მოცულობათა აღდგენის გათვალისწინებით; 1990 წლის წარმოების დონის მიღწევის შემდეგ შესაძლებელია მისი დანევა წლიურ 3-5%-მდე);

ე) ის საწარმოები, რომლებიც 2 წლის განმავლობაში მოახერხებენ 1990 წლის წარმოების დონის მიღწევას, მიზანშეწონილია გავათავისუფლოთ საპრივატიზებო გადასახადისგან, 3 წლის შემთხვევაში კი ეს გადასახადი გავანახევროთ;

8. თუკი პრივატიზებულ საწარმოებს უგროვდებათ მნიშვნელოვანი ოდენობის დავალიანება სპეციალური საპრივატიზებო გადასახადის გადახდაში, მაშინ უნდა მოხდეს მათი ნაციონალიზება გამოსყიდვით, რომლის საფუძველსაც განსაზღვრავს:

ა) იმ პირის მიერ გადახდილი ფასი (თუ შემდგომში გადაყიდვას არ ითვალისწინებენ), რომელმაც

პირველმა განახორციელა პრივატიზება. ეს ფასი მთლიანად უნდა იყოს ინდექსირებული ინფლაცი-აზე;

ბ) საწარმოში დაბანდებული კაპიტალის თანხა ინფლაციაზე მთლიანად ინდექსირების გათვალისწინებით;

გ) ძირითადი ფონდების ამორტიზაციის მთელ სიდიდეზე საკომპენსაციო გადასახადის თანხის შემცირება ინფლაციაზე მთლიანად ინდექსირების გათვალისწინებით.

თუკი სახელმწიფო გადაწყვეტდა ადრე პრივატიზებულ ყველა საწარმოს პრივატიზებას ამ სქემით, იგი შეძლებდა ერთი წლის განმავლობაში მთელი კომპენსაცია გაესტუმრებინა ბიუჯეტიდან, თანაც განსაკუთრებული დაძაბვის გარეშე (რამდენადაც იყო დანეული პრივატიზაციის ფასი და ძირითადი ფონდების რეალური ცვეთის თანხა მთელი რამდენიმე წლის განმავლობაში იმდენად აჭარბებს საშუალოდ პრივატიზაციის ფასს);

9. საწარმოების პრივატიზაციაში დაშვებულია მხოლოდ იმ ფულადი სახსრების გამოყენება, რომელთა კანონიერ წარმომავლობასაც ადასტურებს მათზე დაწესებული გადასახადების გადახდა. ამ შეზღუდვის შემოღება აღკვეთს საწარმოთა პრივატიზებას გამოგონილი პირების მიერ;

10. საზღვარგარეთ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს არ უნდა მიეცეთ იმ საწარმოებისა და დარგების ხმის უფლების მქონე აქციების შეძენის ნება, რომლებიც სახელმწიფოს ეკონომიკურ უსაფრთხოებას უზრუნველყოფენ;

11. საწარმოს პრივატიზება შესაძლებელია წინასწარ მისი იჯარის გარეშეც, ოღონდ ამგვარი გამო-ნაკლისი მკაცრად უნდა იყოს განსაზღვრული კანონმდებლობით და ვრცელდებოდეს იმ შემთხვევებზე, როცა ახალი მესაკუთრე პრივატიზებიდან განვლილი ერთი წლის განმავლობაში საწარმოში დააბანკებს მისი ქონების საბალანსო შეფასების არანაკლებ 25%-ს (ინფლაციაზე სრულად ინდექსირებით);

12. თუკი პრივატიზებულმა საწარმომ მკვეთრად შეიცვალა პროფილი და ამით უკიდურესად მიძიმე ვითარებაში ჩააგდო რეგიონის ეკო-

ნომიკა, მაშინ რეგიონის ხელმძღვანელობას უფლება უნდა ჰქონდეს, რომ საწარმოს დაუნესოს პროფილის შეცვლის გადასახადი. მისი სიდიდის განსაზღვრა უნდა მოხდეს რეგიონში იმ ახალი საწარმოო სიმძლავრეების შექმნის ღირებულებიდან გამომდინარე, რომელიც წინათ წარმოებულ საქონელსა და მომსახურებაზე არსებული მოთხოვნების დაკმაყოფილებისთვისაა საჭირო.

ენ. „ირიბი ნესით“ პრივატიზაციის კორექცია. აქ წარმოდგენილი წინადადებებიდან გამომდინარეობს ირიბი ნესით პრივატიზაციის კორექციის საჭიროება, კერძოდ კი:

■ უკლებლივ ყველა საწარმოსათვის (სახელმწიფო საკუთრებაშია ისინი თუ უკვე პრივატიზებულია), მიმდინარეობს საბრუნავი სახსრების, ამორტიზაციის, წარმოების განვითარების ფონდში დაგროვილი მოგების სრული ინდექსაცია და მათი აღდგენა სპეციალური მიზნობრივი ფულადი ემისიის ხარჯზე. საწარმოს გაუფასურებული ფულადი კაპიტალის კომპენსაციისთვის საჭირო ემისიის მთელ თანხაზე აუცილებლად უნდა განხორციელდეს ხმის უფლების მქონე აქციების პარალელური, იძულებითი ემისია. ამას სახელმწიფო აკეთებს და ემიტირებული აქციები სახელმწიფო საკუთრებაში რჩება იმ აქციების გამოკლებით, რომლებიც სოფლად არსებული კოლექტიური მეურნეობების და სამომხმარებლო კოოპერაციის საწარმოებისა და ორგანიზაციების დანაკარგების კომპენსირებას ახდენენ. სახელმწიფოს მიერ გამოშვებული ასეთი საწარმოებისა და ორგანიზაციების აქციები საწარმოს კოლექტიურ (კოოპერაციული) ხასიათის შენარჩუნების შემთხვევაში (მისი პრივატიზების არსებობისას) უსასყიდლოდ უნდა გადაეცეს ამ საწარმოთა კოლექტივებს;

■ ხმის მქონე აქციების სახელმწიფოს მიერ ძალდატანებით ემისიის დროს უმრავლეს შემთხვევებში (პრივატიზაციის ფასის ასე მკვეთრად დანევის გათვალისწინებით ფულადი კაპიტალის გაუფასურების კომპენსაციის თანხა მრავალჯერ გადააჭარბებს პრივატიზებულ საწარმოში გადახდილ თანხას ინფლაციაზე მისი სრული ინდექსირებისას) მოხდება პრივატიზებულ

სანარმოთა უმრავლესობის ფაქტობრივი ნაციონალიზაცია, თუკი არ მივიღებთ ამ პროცესის განხორციელების ზომებს;

■ იმ პრივატიზებულ სანარმოთა კოლექტივებს ან ადმინისტრაციას, რომლებიც საკმაოდ ეფექტურად ფუნქციონირებენ და სახელმწიფო აკმაყოფილებს მათ მართვას ადმინისტრაციის მხრიდან, სახელმწიფოს მიერ ემიტირებული ხმის უფლების მქონე აქციები სატრასტო მართვაში სახელმწიფოსგან გა-

მოსყიდვის უფლებით გადაეცემა იმ გადასახადების გამოსასყიდი გადასახდელების სახით ჩათვლის გზით, რომლებიც დაბეგვრის საშუალო დონეს აჭარბებენ.

პრივატიზაციის კორექცია (მათ შორის – სრული კომპენსაციით განხორციელებული ნაციონალიზაციის ფორმითაც), ეკონომიკური პოლიტიკის ისეთი სტანდარტული ელემენტია, რომელსაც განვითარების გარკვეულ პერიოდებში ხშირად იყენებენ საბაზრო ეკონომიკის

მქონე ქვეყნები, მაგალითად, საფრანგეთი და ინგლისი. ინგლისში მ. ტეტჩერის მმართველობის დროს კომუნალური მომსახურების დარგების პრივატიზების შემდეგ მკვეთრად გაიზარდა კომუნალური მომსახურებისთვის მოსახლეობის მიერ გადახდილი გადასახადები. ამის შედეგად არა მარტო ლეიბორისტები, არამედ კონსერვატორებიც დათანხმდნენ სულ ცოტა ხნის წინ პრივატიზებული დარგების ნაციონალიზაციას.

РЕЗЮМЕ

АКСЕМЫ ПРИВАТИЗАЦИИ: ПРИЕМЛИМЫ ЛИ ДЛЯ ГРУЗИИ?!

Л. КОКИАУРИ,

Доктор экономических наук, профессор, Тбилисского государственного университета им. Ив. Джавахишвили

Общеизвестно, что государство предопределяет всякий вид присвоения. Государство может быть подлинным, достаточно мощным институтом, а не фикцией, прикрывающей всевластие частных структур, приватизирующих все богатства страны, если в экономическом отношении опирается на государственную собственность, занимающую ключевые позиции во отраслях хозяйства, обеспечивающих экономическую безопасность страны.

По нашему мнению, в процессе приватизации должны соблюдаться следующие условия:

■ Цена приватизируемого предприятия должна быть не ниже его балансовой оценки с полной индексацией на инфляцию;

■ В целях предотвращения искусственного снижения цен на приватизируемое госимущество целесообразно законодательно установить норматив, ориентировочно 2% ВВП, в рамках которого должно быть разрешено проводить приватизацию;

■ Приватизации, как правило, должна предшествовать аренда, с возможным зачетом арендных платежей в счет выкупа предприятия в собственность.

■ Перечень предприятий, не подлежащих приватизации, как и перечень предприятий, в которых у государства должно быть право вето на любые хозяйственные решения, необходимо расширить в законодательном порядке исходя из принципов взаимоотношения форм собственности, изложенных выше;

■ Для ранее приватизированных предприятий необходимо ввести специальный приватизационный налог, определяемый в общей сумме разницы между балансовой оценкой имущества предприятия с полной индексацией на инфляцию и суммой, уплаченной государству за предприятие, точно также полностью индексированной на инфляцию;

■ Приватизированные предприятия, обеспечивающие высокий уровень эффективности хозяйствования, должны получать льготы по приватизационному налогу;

■ Приватизированные предприятия, допускающие значительную задолженность по уплате специального приватизационного налога, подлежат национализации с выкупом;

■ В приватизации предприятий допустимо использование только тех денежных средств, законное происхождение которых подтверждается уплатой с них положенных налогов;

■ Иностранцы юридические и физические лица не должны допускаться к приобретению голосующих акций предприятий и отраслей, обеспечивающих экономическую безопасность государства;

■ Предприятие может быть приватизировано и без его предварительной аренды, но такие исключения должны строго оговариваться законодательно, распространяясь на случаи, когда новый собственник в течение первого года, прошедшего после приватизации, инвестирует в предприятие сумму, составляющую не менее 25% балансовой оценки имущества предприятия с полной индексацией на инфляцию;

■ Если приватизированное предприятие резко изменило свой профиль и тем поставило в крайне затруднительную ситуацию экономику региона, то региональные власти должны быть вправе ввести на такое предприятие налог за перепрофилирование приватизированного предприятия.

По мнению автора, из представленных предложений по назревшей кардинальной коррекции приватизации государственных предприятий прямого порядка и по оздоровлению финансовой сферы вытекает необходимость коррекции приватизации косвенного порядка.